אוצר מדרשים — מדרש שמואל

מדרש שמואל, אגדת שמואל או אגדתא דשמואל: רש"י קורא לו מדרש עת לעשות לה' ע"ש התחלתו בפסוק עת לעשות לה' (ספר הפרדס), ובפירוש רש"י עה"ת (בראשית ל"ו ג') כתב מצינו באגדת מדרש ספר שמואל. ובשמואל א' (ב' ל') כתב "זו ראיתי במדרש שמואל". ובדהי"א (י' ג') "ובאגדה דשמואל שנינו". ויש קורין למדרש הזה שוחר טוב עפ"י טעות (ע"ע שוחר טוב).

מסדר המדרש שמואל היה מלקט מאמרים מחז"ל אשר היו מפוזרים בירושלמי והמדרשים הקדמונים ואספם לאסיפה אחת ויסדר אותם על סדר הכתובים, ולפי השערת באבער חי המסדר בא"י בסוף זמן הגאונים (במאה הי"א). במדרש הזה לא שלטו יד המעתיקים להוסיף בו דברים בגוף המדרש כמו שעשו במדרש תהלים, רק נשאר בצביונו כמו שנסדר מיד המחבר. עד פרשה כ"ד הוא על שמואל א', ומפרשה כ"ה עד סוף פל"ב הוא על שמואל ב'.

מדרש שמואל נדפס יחד עם מדרש תהלים ומשלי בקושטא רפ"ב, ויניציא ש"ו, פראג שע"ג – עם פי' קצר מהר"י כ"ץ, זאלקווא תק"ס עם פי' מהר' יעקב בן נפתלי מבראדי, ווארשא תרי"א עם פי' הנ"ל והגהות הרד"ל; שטעטין תר"כ עם פי' עץ יוסף וענף יוסף לבאור המלות והענין לר' חנוך זונדל מביאליסטאק, וע"י ר"ש באבער ע"פ הוצאה ראשונה וכ"י מאוצר הספרים של די רוסי בפארמא קובץ 563, עם הערות ומבוא, קראקא תרנ"ג. כ"י של מדרש שמואל רבתי מהתנא ר' הושעיה רבה נמצא בבית מדרש הרבנים בנויארק.